

Список використаних джерел

1. Національне агентство з питань запобігання корупції 2022р «Законодавчі основи лідерської ролі у питаннях запобігання та виявлення корупції». URL: https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2022/05/Rol_lidera_u_protydii-koruptsii-Analitychnyy-oglyad_vprovadzhennya.pdf
2. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. №1700 Верховна Рада України. «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
3. Закон України «Про державну службу» від 10.12.2017 № 889 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/889-19>
4. Наказ від 10.12.2021 № 794 "Про затвердження Типової антикорупційної програми юридичної особи" Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 31 грудня 2021 р. за №1702. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1702-21>

Рац Дар'я Дмитрівна

здобувач ступеня вищої освіти бакалавр
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Материнська Ольга Андріївна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фундаментальних і приватно-правових дисциплін
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

ОСОБЛИВОСТІ КОМПЛАЄНСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах воєнного стану комплаєнс-режими набувають особливого значення, оскільки компаніям доводиться адаптуватися до нестабільного правового середовища, нових регуляторних вимог та підвищених ризиків. Компанії повинні не лише дотримуватися стандартних правових норм, але й враховувати воєнні обмеження, санкційні списки, антикорупційні заходи та етичні аспекти ведення бізнесу. Особливу увагу слід приділяти фінансовому моніторингу, відносинам з діловими партнерами та кібербезпеці. Оскільки зміни в законодавстві можуть мати непередбачувані наслідки для бізнесу, ефективна комплаєнс-стратегія повинна включати постійний аналіз нових вимог, оцінку ризиків та розробку механізмів їх мінімізації. У цій статті розглянемо ключові виклики комплаєнсу в умовах воєнного стану, їхній вплив на бізнес та практичні рекомендації щодо забезпечення відповідності законодавству.

Комплаєнс - це система заходів, процедур і політик, спрямованих на забезпечення дотримання організацією вимог законів, внутрішніх положень,

етичних кодексів і стандартів. Основна мета комплаєнсу - запобігти порушенням і мінімізувати юридичні, фінансові та репутаційні ризики. В умовах воєнного стану роль комплаєнсу значно зростає, оскільки компанії стикаються з нестабільним середовищем, новими законодавчими вимогами, шахрайством, корупцією та санкційними обмеженнями. Комплаєнс допомагає підтримувати прозорість діяльності, відповідати нормативним вимогам та зберігати довіру партнерів, держави та суспільства.

Основні завдання комплаєнсу в умовах воєнного стану:

- 1) дотримання санкційного законодавства;
- 2) запобігання фінансуванню тероризму та відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом;
- 3) захист персональних даних та конфіденційної інформації;
- 4) прозорість закупівель та благодійної допомоги;
- 5) забезпечення дотримання антикорупційних стандартів.

Під час воєнного стану відбудуться значні зміни в законодавстві та регуляторних вимогах у сферах оподаткування, антикорупційної політики та фінансових операцій. Почнемо із законодавчої системи. Під час воєнного стану держава може спрощувати або посилювати регуляторні вимоги в різних сферах. Наприклад, вона може запровадити податкові пільги для бізнесу або спростити процедури державних закупівель чи ліцензування з метою підтримки економіки. Водночас посилюється регулювання фінансових операцій, щоб запобігти відтоку капіталу та фінансуванню незаконної діяльності.

Окрім законодавчої системи, в умовах воєнного стану також можуть розглядатися важливі податкові заходи. Під час воєнного стану уряд може вносити зміни до податкової системи, наприклад, підвищувати податки для збільшення надходжень до бюджету або звільняти від оподаткування для підтримки бізнесу. У цьому контексті підвищення податків може включати податки на допомогу військовим, пільги, а також ті, що збільшують податкове навантаження на організації, але найімовірніше, що уряд збільшить військові податки.

Після цих двох пунктів можна розглядати антикорупційну систему. Ви можете здивуватися, навіщо вам це потрібно, але насправді антикорупційні системи (стратегії) також дуже важливі, особливо якщо ви хочете зберегти свою організацію. Держави можуть розробити документ, який називається «антикорупційна стратегія». Цей документ допомагає забезпечити спільну роботу між усіма органами влади та громадянським суспільством для подолання корупції [1]. П'ять головних принципів Антикорупційної стратегії це оптимізація функцій органів влади, цифрова трансформація, підвищення прозорості надання державних послуг, невідворотність відповідальності за корупцію, утвердження культури доброчесності [2]. Крім того, важливі фінансові операції та міжнародна торгівля в умовах воєнного стану підлягатимуть більш суворому контролю. Це включає обмеження на валютні операції, запровадження системи ліцензування імпорту та експорту певних товарів і посилення митного контролю. Ці заходи спрямовані на запобігання

фінансуванню тероризму, відтоку капіталу та забезпечення економічної стабільності.

Це стосується і комунікації. Комунікація також має вирішальне значення для організацій, особливо під час воєнного стану. У цьому контексті комунікація охоплює не лише персонал і керівництво, а й структуру організації [3]. Дуже важливо враховувати як зовнішні, так і внутрішні аспекти комунікації. Як приклад зовнішньої комунікації та воєнного стану, слід звернути увагу на зворотний зв'язок з клієнтами та партнерами[4].

Без зворотного зв'язку організація або компанія може розвалитися або зіткнутися з кризою. Що стосується внутрішньої комунікації, то тут важливо звернути увагу на персонал, особливо на його психічний і моральний стан. Якщо працівники не відчують підтримки з боку керівництва, вони втрачають мотивацію до роботи. Це означає, що необхідно працювати не тільки з персоналом, але й з організаційною структурою. Це тому, що без структури персонал і сама організація не будуть функціонувати належним чином. Іншими словами, важливо також створити організаційну структуру. Іншими словами, це цілі та завдання, яких хоче досягти організація. Однак в умовах воєнного стану ці цілі можуть відрізнятись від довоєнної ситуації. Після визначення цілей наступним кроком є комунікація з персоналом. Оскільки ви знаєте, що перебуваєте в умовах воєнного стану, ви повинні зробити все можливе, щоб мотивувати і заспокоїти своїх співробітників. Премії та відпустки є важливими, але ви також повинні забезпечити певну мотивацію для своїх працівників під час воєнного стану.

Таким чином, якщо розглядати конкретно комплаєнс, то існують фінансові, антикорупційні, податкові та юридичні аспекти. Важливим аспектом є також комунікація. Тому всі ці аспекти є більш продуктивними під час воєнного стану.

Список використаних джерел

1. Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) <https://nazk.gov.ua/uk/departament-koordynatsiyi-antykorupsiynoyi-polityky/antykorupsiyna-strategiya/>
2. Кронівець Т.М., Антикорупційний комплаєнс як інструмент економічного розвитку громад, Науково-практична конференція «Проблеми інформаційного-правового забезпечення децентралізації державної влади та цифрової трансформації в Україні» 15 червня 2023р. С.56-60.
3. Материнська О.А. Комунікаційний менеджмент в системі управління бізнесом: реалії воєнного часу. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. Випуск 3 (73) - Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 52-57.
4. Посвалюк. О., Бабчинська О., Формування структури системи управління розвитком персоналу підприємств, *International Science Journal of Management, Economics & Finance* 2023; 2(2): 110-123.